



grondstoffen, 1^{ste} graad

Plasticdetectives

Les 2: Ideeën bedenken

Doelstellingen

- Kinderen ontdekken dat heel veel plastic als verpakking wordt gebruikt.
- Kinderen verkennen nieuwe denkpijlers door de zinvolle eigenschap van een idee te benoemen en meer ideeën met die eigenschap te bedenken.
- Kinderen bedenken ideeën om minder plastic te gebruiken.
- Kinderen gaan kritisch om met ideeën door opbouwende feedback te geven en krijgen.

Materiaal

- plastic afval door kinderen meegebracht: uit een afvalzak waar plastic wordt verzameld en opgehaald, in restafval, straat. Max. 3 stuks per kind.
- Voorzie zelf enkele stukken plastic afval: zakje, flesje, peuk, snoeppapier, verpakkingsfolie voeding, folie van bloemen
- 3 hoeden: geel, zwart, groen of 3 knuffels die een positieve, negatieve, verbeter-blik voorstellen
- werkblad *Feedback volgens de regels* (optioneel)

Voor je begint

- Verdeel de klas in kleine groepjes.
- Optioneel: print het werkblad *Feedback volgens de regels*. (zie opdracht 3).



1a De Strik vat het samen

Heb je in je klas de les *Waar komen oorstokpaardjes vandaan? Week 1: Verkennen* uitgevoerd, dan kan je met de kinderen de inzichten eerst opfrissen. Zo niet, ga verder naar opdracht 1b.

- Herhaal beknopt de inzichten uit de *Strik* m.b.t. plastic soep.
 - o Waarom is de plastic soep schadelijk voor mens, dier en natuur?
- Vertel dat jullie al dat plastic afval gaan onderzoeken en daarna ideeën gaan bedenken zodat de plastic soep kleiner wordt.

1b Detectives in actie

Tijdens deze opdracht kom je tot een focus waarvoor de kinderen ideeën bedenken. Je kan immers ideeën bedenken om plastic te vermijden of om plastic afval op te ruimen, of om te hergebruiken.

- Verzamel de verschillende soorten plastic afval in de kring/grote tafel. Bekijk de vondsten en onderzoek:
 - o Waar vond je dit plastic?
 - o Hoe voelt plastic?
 - o Kan je plastic horen?
 - o Hoe ruikt plastic? Kan plastic stinken?
- Maak groepjes van de verschillende soorten plastic.
 - o Welke soorten plastic lijken op elkaar, hebben dezelfde eigenschap?
 - o Welke soorten plastic zijn verschillend? Welk is het verschil?
 - o Waarvoor dient het meeste plastic? A: verpakking, speelgoed ...
 - o Welke soorten plastic kan je samen in een groep leggen? Leg uit.
- Laat de kinderen eerst zelf rubriceren.
- Stel vervolgens voor om een groep te maken met plastic dat voor verpakking dient.
 - o Wat zit hierin verpakt? Is een flesje ook een soort verpakking?
 - o Ligt er veel plastic in deze groep?
 - o Hoe komt dat?
- Ga na of de kinderen de focus begrijpen.
 - o We willen de plastic soep verkleinen, die is ontstaan door plastic dat in zee terecht komt. Bekijk al deze verpakkingen: wat kunnen we doen om minder plastic afval te hebben?

Besluit dat je best zo weinig mogelijk plastic als verpakking gebruikt en dat je samen oplossingen gaat zoeken.



Tip

Je kan ook een andere focus kiezen zoals alternatief voor rietjes, voor plastic speelgoed, om dingen op te bergen,

2 Strandjuttten in de klas

De kinderen zoeken tijdens deze opdracht in de klas naar een alternatieve, niet plastic verpakking voor een product/voorwerp dat voordien wel in plastic verpakt was.

Verdeel de producten over min. 4 groepjes van kinderen.

1. Groep 1: fruit;
2. Groep 2: water;
3. Groep 3: koek/snoep;
4. Groep 4: bloemen/cadeau.

Tip: *Breid uit met een ander groepje naargelang de voorwerpen/producten die je hebt verzameld.*

Bespreek per groep:

- Welke verpakking kan het plastic vervangen?
- Wat maakt dit een goede verpakking voor? Benoem samen een of meerdere kenmerken van het alternatief bijv. er kan geen water in.

De kinderen zoeken per groep een tweede alternatief met gekozen kenmerk. Bijv. een verpakking voor een koek waar geen water in kan.

Laat de kinderen per groep stemmen voor een verpakking. Ze tekenen en/of schrijven een idee om deze verpakking te gebruiken: thuis, in de klas, school,....

3 Feedback volgens de regels

Vertel dat je je mening over elkaars ideeën gaat vertellen en waar het kan, verbeteren. Stel de hoeden of knuffels voor.

- Knuffel 1 of gele hoed vertelt de positieve kanten van een idee.
- Knuffel 2 of zwarte hoed vertelt wat minder goed is aan een idee.
- Knuffel 3 of de groene hoed doet suggesties om een idee te verbeteren.

Enkel wie de hoed of knuffel heeft, is aan het woord. Verzamel in een kring en overloop de ideeën. Elke groep mag zijn (getekende) oplossing voorstellen.



Geef de **gele hoed** (knuffel 1) en vraag daarbij:

- Wat vind je goed/leuk/... aan dit idee?

Geef of toon de **zwarte hoed** (knuffel 2).

- Wat vind je minder goed/leuk/... aan dit idee? *Bijv. te zwaar.*

Geef of toon de **groene hoed** (knuffel 3).

- Hoe kan je ervoor zorgen dat *niet te zwaar is*? Hoe kan je het verbeteren?

Tip

Wil je de aandachtspanne doorbreken? Doe deze oefening op verschillende momenten of in kleinere groepen. Of laat de leerlingen in carrousel op elkaars ideeën feedback geven op een werkblad.

Reflectie

- Hoe heb je ontdekt dat plastic vaak als *verpakking* wordt gebruikt/weggegooid?
- Vond je het moeilijk om groepjes met het plastic te maken? Waarom wel/niet?
- Heeft de oefening met de hoeden/knuffels je geholpen om je idee beter te maken? Waarom wel/niet?
- Wat vind je wel/niet leuk aan deze oefening?
- Ben je tevreden over het idee dat je gevonden hebt?
- In welke les of opdracht zou je oefening met de hoeden/knuffels nog kunnen doen?

In deze les oefen je de vaardigheid **creatief denken**. Creatief denken leert kinderen nieuwe mogelijkheden en oplossingen te verkennen en bedenken voor duurzame vraagstukken. In deze les gebeurt dit met werkvormen rond gericht denken en kritisch denken.

Smaakt dit naar meer? In onze methode creatief denken vind je 108 werkvormen en 26 lessen rond het thema 'klimaatverandering'. In een workshop of nascholing 'creatief denken' leer je tal van methodieken die kinderen leren vaste denkpatronen te doorbreken en nieuwe paden in te slaan. Of bekijk wat een coaching voor jou (en je team) kan betekenen.

<http://djapo.be/creatief-denken-duurzame-wereld/>

ⁱ De Strik is één van de visuele denkinstrumenten die 'Onderwijs Maak Je Samen' heeft ontwikkeld om denken te stimuleren. De Strik helpt kinderen om oorzaken en gevolgen in kaart te brengen.

Bron: Van de Ven, M., (2015), *Denkbeelden: praktijkboek voor visuele leerstrategieën (eerste druk)*, Helmond, Nederland: OMJS.